

Κοινωνική Προστασία

Σύνοψη Διαμεσολάβησης

Αφαίρεση της μη νόμιμης προϋπόθεσης ελέγχου φορολογικής ενημερότητας από την ηλεκτρονική υπηρεσία επιστροφής αχρεωστήτως καταβληθεισών εισφορών κλάδων επικουρικής ασφάλισης & προνοίας ετών 2019-2020 εμμίσθων δικηγόρων, μισθωτών μηχανικών και υγειονομικών και αμειβομένων με Δ.Π.Υ. ασφαλισμένων τ. ΕΤΑΑ για την επιστροφή εισφορών ποσού άνω των € 1500 από τον e-ΕΦΚΑ

Βοηθός Συνήγορος του Πολίτη: Βέρα Θεοφυλάκτου
Ειδική επιστήμονας: Αρετή Τακούρ

Ο Συνήγορος του Πολίτη, με αφορμή τη διερεύνηση αναφορών ασφαλισμένων τ. ΕΤΑΑ, οι οποίοι είτε αποκλείονται εξ ορισμού από την πρόσβαση είτε αντιμετωπίζουν προβλήματα με τη χρήση της ηλεκτρονικής υπηρεσίας «επιστροφής αχρεωστήτως καταβληθεισών ασφαλιστικών εισφορών Εμμίσθων Δικηγόρων, Μισθωτών Μηχανικών και Υγειονομικών», η οποία ενεργοποιήθηκε στις 10/04/2023 για την επιστροφή στη συγκεκριμένη κατηγορία ασφαλισμένων πιστωτικών υπολοίπων από τη διαφορά μεταξύ καταβληθεισών και καταβλητέων εισφορών κλάδων επικουρικής ασφάλισης & εφάπαξ για μισθολογικές περιόδους 2019-2020, διατύπωσε τις υπ' αριθ. πρωτ. 335451/48858/2023 έγγραφες επισημάνσεις προς τις αρμόδιες Γενικές Διευθύνσεις e-ΕΦΚΑ.

Μεταξύ των επί μέρους θεμάτων που θίγονται, επισημάνθηκε ειδικώς το ζήτημα της μη νόμιμης προϋπόθεσης φορολογικής ενημερότητας που τέθηκε για την οριστικοποίηση εκ μέρους των χρηστών - ασφαλισμένων των ηλεκτρονικών αιτήσεων επιστροφής ποσών άνω των € 1500, κατά παρέκκλιση από τις ειδικές κοινωνικοασφαλιστικές διατάξεις που διέπουν την επιστροφή αχρεωστήτως καταβληθεισών εισφορών, αλλά και τις φορολογικές διατάξεις περί πράξεων και συναλλαγών για τις οποίες απαιτείται η φορολογική ενημερότητα.

Η Ανεξάρτητη Αρχή επισήμανε τα εξής:

1. ο e-ΕΦΚΑ κάνει χρήση της νομικής βάσης «για την εξόφληση τίτλων πληρωμής και την εκκαθάριση χρηματικών ενταλμάτων άνω των € 1500», παρ' ότι η επιστροφή αχρεωστήτως καταβληθεισών εισφορών στους εμμίσθους / μισθωτούς / αμειβομένους με Δ.Π.Υ. ασφαλισμένους τ. ΕΤΑΑ δεν θεωρείται πράξη ή συναλλαγή που εμπίπτει στην «εξόφληση τίτλου», «εκκαθάριση χρηματικού εντάματος» και / ή «είσπραξη από Φορέα του Δημοσίου» για τις οποίες, όταν το ακαθάριστο πληρωτέο ποσό είναι άνω του ορίου, απαιτείται φορολογική ενημερότητα,
2. αντίστοιχα, η ηλεκτρονική συγκατάθεση των χρηστών για την ενεργοποίηση του αυτοματοποιημένου ελέγχου φ.ε. δεν δίδεται για νόμιμο σκοπό χρήσης διότι το θεσμικό πλαίσιο επιστροφής αχρεωστήτως καταβληθεισών εισφορών σε ασφαλισμένους δεν επιτρέπει τέτοιου τύπου αξιοποίηση (κεντρικό συμψηφισμό των επιστρεφόμενων εισφορών με φορολογικές οφειλές ή παρακράτηση προς επιστροφή ποσών από τον e-ΕΦΚΑ για απόδοση στην Α.Α.Δ.Ε.).

Για το συγκεκριμένο ζήτημα πραγματοποιήθηκε και δια ζώσης συνάντηση με στελέχη της Γενικής Διεύθυνσης Εισφορών του e-ΕΦΚΑ κατά την οποία επισημάνθηκαν οι λόγοι επείγουσας αποκατάστασης της νόμιμης διαχείρισης των συγκεκριμένων υποθέσεων και ζητήθηκε να παύσει η αξίωση φορολογικής ενημερότητας των δικαιούχων που δεν εγείρεται νόμιμα και να προτεραιοποιηθεί η πίστωση των επιστρεπτέων ποσών που έχουν παρακρατηθεί για τη συγκεκριμένη αιτία (ανεπιτυχή έλεγχο φ.ε.) στους λογαριασμούς των δικαιούχων.

Περαιτέρω, η Ανεξάρτητη Αρχή επεσήμανε για άλλη μια φορά ότι για τη μαζική και κεντροποιημένη διαχείριση των αιτημάτων των ασφαλισμένων σε περιβάλλον ηλεκτρονικής διακυβέρνησης του e-ΕΦΚΑ, όπως και κάθε δημόσιας υπηρεσίας, θα πρέπει να τηρούνται απαρεγκλίτως από τον δημόσιο πάροχο των ηλεκτρονικών υπηρεσιών όλες οι υποχρεώσεις που απορρέουν από την κείμενη ελληνική, ενωσιακή και διεθνή νομοθεσία και τις Πολιτικές Ορθής Χρήσης που διέπουν τις Διαδικτυακές Υπηρεσίες, να υιοθετούνται αυστηρά πρωτόκολλα ασφαλείας των δεδομένων και προστασίας των χρηστών από τους δυνητικούς κινδύνους που συναρτώνται με την ηλεκτρονικοποίηση των συναλλαγών και να αίρονται όλα τα τεχνικά προσκόμματα που αντί της διευκόλυνσης και απλούστευσης των συναλλαγών, μπορεί να οδηγήσουν σε αποκλεισμό των συναλλασσόμενων από την πρόσβαση σε υπηρεσίες.

Η παρέμβαση του Συνηγόρου του Πολίτη προκάλεσε την υποβολή ερωτήματος της Διεύθυνσης Εισφορών Μισθωτών της Γενικής Διεύθυνσης Εισφορών μέσω του αρμοδίου Υποδιοικητή του e-ΕΦΚΑ προς το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους.

Το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους εξέδωσε την υπ' αριθ. 63/2024 Γνωμοδότηση, που στο σκεπτικό της υιοθετεί στο σύνολο της επισημάνσεις της Ανεξάρτητης Αρχής και αποφαινεται ομόφωνα ότι *«δεν προβλέπεται από το ισχύον θεσμικό πλαίσιο η προσκόμιση αποδεικτικού φορολογικής ενημερότητας των ασφαλισμένων του τ. ΕΤΑΑ και ήδη e-ΕΦΚΑ, ως προϋπόθεση για την επιστροφή σε αυτούς αχρεωστήτως καταβληθεισών εισφορών επικουρικού Κλάδου & Προνοίας, και συνεπώς δεν απαιτείται η αναζήτηση, από τον Φορέα, τέτοιου αποδεικτικού, για την πραγματοποίηση των συγκεκριμένων πληρωμών από την αρμόδια υπηρεσία αυτού, ενώ δεν είναι δυνατόν να τίθεται πρόσθετη, πέραν των τασσομένων υπό του νόμου, προϋπόθεση με εγκυκλίου και Γενικά Έγγραφα που ο Φορέας εκδίδει προς τις υπηρεσίες του ή τους πολίτες προς παροχή οδηγιών ή διευκρινίσεων, καθ' όσον, η σε τέτοιου είδους έγγραφα διατυπωμένη θέση, δεν είναι νόμιμη και, ως εκ τούτου, δεν παράγει έννομες συνέπειες για τους διοικούμενους»*.

Η ως άνω Γνωμοδότηση έγινε αποδεκτή από τη Διοίκηση του e- ΕΦΚΑ.

Κατόπιν των ανωτέρω, έχει ήδη αφαιρεθεί από την ηλεκτρονική υπηρεσία επιστροφής η web εφαρμογή ελέγχου φορολογικής ενημερότητας, με αποτέλεσμα να μπορούν πλέον να οριστικοποιήσουν τις αιτήσεις τους χιλιάδες δικαιούχοι που μέχρι σήμερα είχαν παρακωλυθεί από την πρόσβαση στο δικαίωμα επιστροφής των εισφορών τους.

Πληροφορίες: 213 1306600
press@synigoros.gr